

**თანამედროვე საინფორმაციო
ტექნოლოგიები უცხოური ინვესტირების
სფეროში, „IT ინვესტიციები“**

DOI - 10.36962/ecs105/1-2/2022-52

ნინო ბენდიანიშვილი

სტუ დოქტორანტი

Ninobendianishvili93@gmail.com

რეზიუმე

ინფორმაციული ტექნოლოგიების ბაზარი არის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთი მთავარი კატალიზატორი. ინვესტიციას ინფორმაციულ ტექნოლოგიაში კი განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.

ინფორმაციული ტექნოლოგია არის საინვესტიციო პროდუქტი, ამ მიზეზით მათ უნევთ კონკურენცია გაუწიონ სანარმოთა საქმიანობის სხვა სფეროებს შეზღუდული საინვესტიციო რესურსების პირობებში.

უნდა აღინიშნოს, რომ “IT-ში ინვესტიციის” კონცეფცია ახალია და ძალიან ვრცელია. IT-ს ყველა ინვესტიცია ოთხ კატეგორიად იყოფა: 1. ინფრასტრუქტურის; 2. გარიგების; 3. ინფორმაციული; 4. სტრატეგიული. ინფრასტრუქტურის - იგულისხმება ინვესტიციები ადგილობრივ ქსელში, კომუნიკაციებში, აპარატურაში. გარიგების - ინვესტიციები სისტემებში, რომლებიც ხელს უწყობენ ყოველდღიურ ოპერაციებს: შეკვეთების დამუშავება, ტექნოლოგიური ბარათების დაბეჭდვა, საგადახდო დოკუმენტების და ა.შ. ინფორმაციული - ინვესტიციები ანალიზისა და გადანყვეტილებების დამხმარე საქმიანობაში. სტრატეგიული - ინვესტიციები IT საქმიანობის ახალ სფეროებში.

საკვანძო სიტყვები: საინვესტიციო პროდუქტი, IT-ში ინვესტიცია, უცხოური ინვესტიციების ბაზარი, ინფორმაციული ტექნოლოგიების ბაზარი.

შესავალი

საინვესტიციო საქმიანობის განხორციელების პროცესში ძალზედ მნიშვნელოვანია არსებული რესურსები ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულებით. კომპანიები, რომლებიც ქმნიან კონკურენტუნარიან უპირატესობებს, მაგალითად, ელექტრონული კომერცია, მომხმარებელთა ელექტრონული მომსახურება და სხვა, ამ ტიპის ინვესტიცია ყველაზე სარისკო და მომგებიანია. შემდეგ ვრცელდება ინფორმაცია, გარიგება და ხორციელდება ინფრასტრუქტურული უზრუნველყოფა.

საშუალო დასავლური კომპანია მთლიანი შემოსავლის 4.1%-ს ხარჯავს აღნიშნულ სფეროში, რაც მთლიანი ხარჯების 7.7%-ს შეადგენს, ინვესტიციის ტიპის მიხედვით კი განაწილება შემდეგია: 1. ინფრასტრუქტურა - 58%; 2. გარიგების - 12%; 3. ინფორმაცია - 16%; 4. სტრატეგიული - 14%. [1] ზემოთ ჩამოთვლილი თანაფარდობები შეიძლება ოდნავ განსხვავებული იყოს, რაც დამოკიდებულია კონკრეტული კომპანიის მიზანსა და სტრატეგიაზე.

ძირითადი ტექსტი

IT ინვესტიციების ორი სტანდარტული ტიპი არსებობს. ეს არის დამხმარე ინვესტიციები და განვითარების ინვესტიციები. დამხმარე ინვესტიცია არის “საარსებო მინიმუმი”, რომელიც საკმარისია IT დონეზე საქმიანობისთვის. განვითარების ინვესტიციები კი-ის, რაც ფაქტობრივად ვითარდება, გადაადგილება IT კომპანიების სასარგებლოდ.

ეს ორი ტიპის ინვესტიცია ერთმანეთისაგან განსხვავდება “ფუნდამენტურად”. უპირველეს ყოვლისა, განსხვავება მდგომარეობს ხარჯების შესახებ გადანყვეტილების მიღების მიდგომებზე. დამხმარე ინვესტიციები სავალდებულოა, რა თქმა უნდა, თუ კომპანიას არ სურს პოზიციის დაკარგვა ბაზარზე. მაგრამ განვითარების ინვესტიცია კომპანიის არჩევანია, რომ ინვესტიცია განახორციელონ განვითარებისათვის. დანარჩენს კი კომპანიის მენეჯმენტი გადანყვეტს მრავალი კრიტერიუმისა და ინდიკატორის საფუძველზე.

უცხოური ინვესტიციების სფეროში IT-ს შეტანილი წვლილის ძირითადი კომპონენტებია: პროდუქტიულობა (იმავე ფულის-თვის უფრო დიდი მოცულობისა და მომსახურების ასორტი-მენტის შესაძლებლობა); ეფექტურობა (გულისხმობს უშუალო წვლილს ბიზნესის პროცესების ოპტიმიზაციაში და, შედეგად, ბაზარზე დროის შემცირება და გარიგების დამუშავების გამარ-ტივება); ინოვაცია (კომპანია იღებს შესაძლებლობას დიფერენ-ცირება მოახდინოს თავისი პროდუქტით, რაც ინვესს საბაზრო წილის ზრდას). გარდა ამისა, ინვესტიციები IT-ში და, შესაბა-მისად, თანამედროვე ინფორმაციული პროდუქტის ხელმისაწ-ვდომობა, უზარმაზარ კონკურენტულ უპირატესობას ანიჭებს არა მხოლოდ ბაზრის წილის, რესურსების, არამედ მაღალკვა-ლიფიციური პერსონალისთვის ბრძოლაში.

აღსანიშნავია აშშ-ს უმსხვილესი STAT მონაცემთა ბაზების კომპლექსი, მისი ნაწილია „ეროვნული სავაჭრო მონაცემთა ბან-კი“ (შემდგომში - NTDB). იგი შეიცავს საარქივო, საკანონმდებ-ლო, სტატისტიკურ, ანალიტიკურ, დემოგრაფიულ, სოციალურ-პოლიტიკურ და სხვა ინფორმაციას შეერთებული შტატების და პარტნიორი ქვეყნების შესახებ. აგრეთვე დაკავშირებულია შე-ერთებული შტატების შიდა და გარე სავაჭრო და ეკონომიკური საქმიანობის უზრუნველყოფასთან.

აგრეთვე საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრების ასოციაცი-ის საინფორმაციო სისტემა შემუშავდა და შეიქმნა ამერიკული კომპანია General Electric-ის მიერ. იგი არის მსოფლიოში ერთ-ერთი უდიდესი კომერციული საინფორმაციო სისტემა. აქვს რე-გიონული ცენტრი 140-ზე მეტ ქვეყანაში და საშუალებას გვაძ-ლევს 400 ათას კომპანიასთან ქონდეს ურთიერთკავშირი.[2]

ხოლო სპეციალური კომპიუტერული სისტემა „Tradecard“ მომხმარებელს სთავაზობს მომსახურებას საკრედიტო მიმარ-თულებით, ინტერნეტ კომპიუტერული ქსელის საშუალებით.[3] დიდი ბრიტანეთის UKTI - Trade & Investment მონაცემთა ბა-ზა ბრიტანელ მონაწილეებს საშუალებას აძლევს შექმნან უშუ-ალო კონტაქტები მათთვის საინტერესო უცხოურ კომერციულ სტრუქტურებთან. მასში მოცემულია ინფორმაცია 38 ათასი

ბრიტანული კომპანიის შესახებ. არსებობს მათი ბმულები ელექტრონული ფოსტის მისამართებსა და ვებსაიტებზე.[4]

ინვესტიციების ტიპების დიფერენცირება, როგორც წესი, განპირობებულია იმით, რომ გამოიყენება სხვადასხვა ფინანსური წყარო. ამის შესაბამისად, ინვესტიციების შემდეგი ტიპები გამოირჩევა: 1. საკუთარი სახსრები, 2. სესხები, 3. სათესის დაფინანსება, 4. საწარმოს ინვესტიცია, 5. კერძო ინვესტორები, 6. სტრატეგიული ინვესტიცია, 7. სააქციო კაპიტალი.

1. საკუთარი სახსრები ინვესტიციის კარგი მეთოდია, რადგან ფულის მიღება შეიძლება პროცენტის გარეშე და ეს არ მოითხოვს მრავალი დოკუმენტის მომზადებას, გარდა ამისა, ამ შემთხვევაში თანხების მიღების სიჩქარე მაქსიმალური იქნება. ამ მიდგომის ძირითადი უპირატესობები ფულის მიღების სისწრაფე და მისი თავისუფლად დახარჯვის შესაძლებლობაა და მთავარი უარყოფითი მხარეები დაკავშირებულია ასეთი ინვესტიციების მცირე ოდენობასთან, გარე ექსპერტიზის არარსებობასთან. 2. სესხები არ არის საკმაოდ გავრცელებული გზა პროექტის დასაფინანსებლად პირველი გაყიდვების ეტაპზე. დაფინანსების ეს მეთოდი ოპტიმალურია IT კომპანიებისთვის, რომლებიც გამოვიდნენ კვლევითი ინსტიტუტის დანიშნულებიდან და რომელთაც აქვთ გარკვეული მატერიალური ბაზა. 3. თანხების შეგროვების შემდეგი გზა არის სათესის დაფინანსება. არსებობს სიტუაცია, როდესაც მცირე წარმატების მქონე კომპანიამ შექმნა საბაზრო პოტენციალის მქონე პროტოტიპი, ამ ეტაპზე ინვესტორი ჩნდება (სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვა კერძო ინვესტორთა საზოგადოება და მცირე საწარმოს ფონდები არიან დაკავებულნი ასეთ ინვესტიციებში). მისი კაპიტალი გამოყენებული იქნება პროდუქტის ინდუსტრიულ პროტოტიპში მოსაყვანად, კონტაქტების დასამყარებლად და კომპანიის ბაზარზე შესვლის სტრატეგიის შესაქმნელად. 4. საწარმოს ინვესტიცია არის მენარმეობის ფონდის ინვესტიცია, რომელიც რამდენიმე ინვესტორის სახელით ახდენს ინვესტიციებს სახსრების ფონდიდან (ეს შეიძლება შეიცავდეს საპენსიო ფონდებს, დახურული ურთიერთდახმარების ფონდებს და ა.შ.).

5. ახალი მაღალტექნოლოგიური კომპანიების შემუშავებისა და შექმნის საწყის ეტაპზე, “ბიზნეს ანგელოზების” კერძო ინვესტიცია შეიძლება იყოს სახსრების კარგი წყარო. ამ როლს შეიძლება ასრულებდნენ ინდივიდუალური მდიდარი ადამიანები ან კერძო ინვესტორთა ასოციაციები, რომელთაც სურთ ინვესტიციის განხორციელება სამეწარმეო დამწყებ პროექტებში. 6. შემდეგი ტიპის ინვესტიცია არის სტრატეგიული ინვესტიცია. ამ შემთხვევაში, ინვესტორი არის კომპანია, რომლის საქმიანობა უკავშირდება დაფინანსებული კომპანიის ბიზნესს. 7. კაპიტალის შეგროვების კიდევ ერთი გზა არის სააქციო კაპიტალი. ეს არის აქციების საჯარო შეთავაზება. ეს გზა არ არის შესაფერისი მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის, განსაკუთრებით განვითარების ადრეულ ეტაპზე.

დასკვნა

საერთო ჯამში, შეიძლება ითქვას, რომ უცხოური ინვესტიციების თვალსაზრისით, IT ინვესტიციები უაღრესად მნიშვნელოვანია. ამ მიმართულებით აუცილებელია რისკების შეფასება. როგორც სხვა რაიმე პროცესების შემთხვევაში, ასევე IT საქმიანობის განხორციელების ინვესტიციური რისკების შეფასებისთვის, უნდა დაინიშნოს პირი. როგორც წესი, ის არის IT განყოფილების ხელმძღვანელი (ან IT განყოფილება), რომელიც, თავის მხრივ, კომპანიის დირექტორთა საბჭოს წევრია. ასეთი საკოორდინაციო სქემით, უფრო ადვილია კორპორატიული ბიზნეს სტრატეგიის და ინდივიდუალური გადაწყვეტილებების მიღება რისკების შესამცირებლად.

IT-ში ინვესტიციის რისკები შეიძლება დაიყოს ორ კლასტერად: ფინანსური რისკები (მოიცავს ფინანსური შედეგების გაუარესებას არასაკმარისი განხორციელების ან არასწორად შერჩეული სტრატეგიის გამო); ტექნოლოგიური რისკები (შერჩეული სტრატეგიის ინტეგრირება არსებულ ინფრასტრუქტურასთან).

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბოიცოვი ი., „IT ინდუსტრიაში“, 2013წ.
2. <https://www.ge.com/>
[უკანასკნელად გადამოწმდა 20.01.2022]
3. <https://en.wikipedia.org/wiki/TradeCard>
[უკანასკნელად გადამოწმდა 29.01.2022]
4. <https://www.gov.uk/government/organisations/uk-trade-investment>
[უკანასკნელად გადამოწმდა 21.01.2022]

REFERENCES:

- 1) Boitsov I., “In the IT industry”, 2013.
- 2) <https://www.ge.com/> [Last checked 20.01.2022]
- 3) <https://en.wikipedia.org/wiki/TradeCard> [Last checked 29.01.2022]
- 4) <https://www.gov.uk/government/organisations/uk-trade-investment>. [Last checked 21.01.2022]

MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE FIELD OF FOREIGN INVESTMENT, „IT INVESTMENTS”

Nino Bendianishvili

GTU, PhD student

Ninobendianishvili93@gmail.com

Resume

The information technology market is one of the main catalysts for economic development. Investment in information technology is especially important.

Information technology is an investment product, for this reason they have to compete with other areas of enterprise activities with limited investment resources.

It should be noted that the concept of “investing in IT” is new and very broad. All IT investments are divided into four categories: 1. Infrastructure; 2. Transaction; 3. Informative; 4. Strategic. Infrastructure - means investments in local area network, communications, equipment. Transactions - Investments in systems that facilitate day-to-day operations: order processing, printing of technology cards, payment documents, etc. Informative - Investments in analysis and decision support activities. Strategic - Investments in new areas of IT.

Keywords: Investment Product, Investment in IT, Foreign Investment Market, Information Technology Market.